

dab	แดบ ปลาตาเดียวชนิดหนึ่ง โดยเฉพาะ ปลา flounder ในสกุล <i>Limanda</i>
dabbling	แดบเบลอร์ เบ็ดที่หากินบนผิวน้ำ หรือ dabbling duck
dace	เดซ 1, ปลาเกล็ดขาว เช่น ปลาเกล็ดขาวยุโรป (<i>Leuciscus</i>) 2, ในสหรัฐ คือปลาน้ำจืดขนาดเล็กโดยเฉพาะในสกุล <i>Rhinichthys</i>
dactyl	แดกทิล (Gr. daktylos - นิ้วมือ) นิ้วมือ หรือนิ้วเท้า กระดุกนิ้วมือหรือนิ้วเท้า
dactylogram	แดกทิลแกรม (Gr. daktylos- นิ้วมือ + gramma- เครื่องหมายรอย) ลายพิมพ์นิ้วมือ
dactylozoid	แดกทิลซอไซด์ ในสัตว์พวกแมงกะพรุนที่รวมกันเป็นโคโลนี คือซอไซด์ที่มีเนมาโทซิสต์ทำหน้าที่ปกป้องโคโลนี
daddy longlegs	แดดดี ลองเลก ดู harvestman
dalmanite	ดัลแมนไท์ ซากดของไทรโลไบต์ อยู่ในสกุล <i>Dalmanites</i>
dam	แดม 1, แม่ โดยเฉพาะใช้สำหรับสัตว์สี่เท้า 2, แผ่นยาวบาง ๆ ใช้สำหรับการทำฟันและการผ่าตัด เพื่อแยกของเหลวออกไปจากส่วนที่จะทำฟันหรือการผ่าตัด
damen	เดเมน ดู hyrax
damsel fly	แดมเซลฟลาย แมลงปอเข็ม ลำตัวพอมหา บินเร็ว อยู่ในอันดับ Zygoptera ของอันดับ Odonata ต่างจาก dragonfly คือ ขณะอยู่กับที่ปีกจะพับตั้งขึ้นตามแนวตั้งเหนือลำตัว
dart	ดาร์ท ดู dart sac
darter	ดาร์ทเออร์ 1, ปลาน้ำจืดขนาดเล็ก อยู่ในวงศ์ Percidae เคลื่อนที่ได้รวดเร็ว เช่นสกุล <i>Etheostoma</i> และสกุล <i>Percina</i> 2, นกในวงศ์ Anhingidae จะงอยปากยาว ตรง ีหัวแหลม คอและหางยาว กินปลาและสัตว์น้ำเป็นอาหาร พบในไทยเพียงชนิดเดียวคือ นก้าฮิงจัว (oriental darter - <i>Anhinga melanogaster</i>) ชื่ออื่นคือ water turkey ดู anhinga, snake bird
dart sac	ดาร์ทแซค ในหอย คือส่วนที่เป็นถุงยื่นออกมาจากช่องคลอด ทำหน้าที่สร้างสปิคุลที่มีแคลเซียมเป็นองค์ประกอบ หรือลูกดอกที่ปล่อออกมาเมื่อจับคู่ผสมพันธุ์กัน

- dassie แดสซี ดู hyrax
- daughter ดอเทอร์ 1, บุตรหญิง 2, ลูกชั่วรุ่นแรก ไม่คำนึงถึงเพศ เช่น daughter chromosome (โครโมโซมชั่วรุ่นแรก) daughter colony (โคโลนีที่เกิดขึ้นชั่วรุ่นแรกภายในโคโลนีแม่)
- Dawn Stone Age ดอว์น สโตน เอจ คือ Eolithic Age เป็นสมัยแรกที่มีวัฒนธรรมของมนุษย์ ดูจากหลักฐานการใช้เครื่องมืออย่างหยาบที่ทำด้วยหิน เรียกว่า อีลิต เริ่มจากคาบ Miocene มาจนถึงคาบ Pliocene
- dead-leaf butterfly เดดลีฟ บัทเทอร์ฟลาย ผีเสื้ออินโด-มาลายันสกุล *Kallima* ซึ่งเมื่อเกาะพักมีลักษณะคล้ายใบไม้แห้ง
- dead-man's-fingers เดดแมนสฟิงเกอร์ ปะการังอ่อน (*Alcyonium digitatum*) โคโลนีเป็นแฉกคล้ายนิ้วมือคนตาย มักพบตามชายหาดเนื่องจากหลุดจากที่ยึดเกาะได้ง่ายเมื่อโดนแรงกระแทกของน้ำ
- dealate ดีเอเลท 1, สุนัขเลียบปีก หรือไม่มีปีก 2, แมลงซึ่งสุนัขเลียบปีก เช่น ปลวก
- death เดท (AS.) ความตาย คือหยุดการมีลักษณะของชีวิตอย่างถาวร ความตายมีค่าจำกัดความได้หลายแบบคือ 1, การหยุดหน้าที่ของสมองทั้งหมด โดยกลับคืนไม่ได้รวมทั้งหยุดการหายใจและหมุนเวียนโลหิต 2, หยุดการเต้นของหัวใจและหายใจอย่างถาวร และไม่สามารถทำให้คืนกลับมาได้ในทางกลับกัน ถ้าการเต้นของหัวใจและการหายใจสามารถแสดงให้เห็นได้ ไม่ว่าจะใช้วิธีกลหรือใช้ไฟฟ้ากระตุ้น ถือว่ายังไม่มีการตายเกิดขึ้น
- decacanth เดคาแคนท์ ตัวอ่อนมีขนรอบตัวของพยาธิตัวแบน *Amphilina foliacea* ชื่ออื่น คือ lycophore
- decapitation ดีแคปิตേഷัน (L. de- จาก + caput- หัว) 1, ตัด หรือเลาะหัวออกจากตัว 2, สูติกรรม: การแยกส่วนหัวออกจากตัวทารกเพื่อช่วยในการคลอด 3, การแยกหัวกระดูกออกจากก่อนกระดูก
- decapod เดคาพอด (Gr. deka- สิบ + pous- ตีน ขา) 1, สัตว์พวกกุ้งมีสิบขา อยู่ในอันดับ Decapoda ได้แก่ กุ้งมังกร กุ้งน้ำจืดขนาดใหญ่ กุ้งและปู 2, สัตว์พวกปลาหมึกที่มหนวดจับสับหนวดอยู่ในอันดับ Decapoda ได้แก่ ปลาหมึก และหมึกกระดอง
- decay ดีเคย์ (L. de- ลงมา + cadere - ตกลงมา) 1, เน่าเปื่อย ฟู โดยการกระทำของจุลินทรีย์ 2, ปล่อยให้เสียไป 3, ค่อยๆ สุนัขเลียบพละกำลังทั้งร่างกายและจิตใจเนื่องจากวัยสูงอายุ 4, เสื่อมสลายของ

	สารกัมมันตภาพรังสี
decidua	เดซิดูวา (L. deciduus - หลุดออกมา) เชื้อบุผนังมดลูกส่วนที่ไป หุ้มการฝังตัวของไข่ที่ปฏิสนธิแล้ว
deciduous	เดซิดูวัส หลุดออกมา หรือสลัดทิ้งเมื่อเจริญเต็มที่แล้ว ใช้กับใบ หรือ ผลของพืช เขากวาง หรือเชื้อบุผนังมดลูกของสัตว์ที่ตั้งครรภ์
deer	เดียร์ กวาง ความหมายกว้างทั่วไปคือ สัตว์เคี้ยวเอื้อง วงศ์ Cer- vidae ซึ่งเพศผู้มีเขาทั้ง และสลัดเขาทั้งเพื่อการงอกใหม่ทุกปี เช่น กวางหางขาว (<i>Odocoileus virginianus</i>) กระเจง (<i>Tragulus javanicus</i>) และกวางสกุล <i>Cervus</i> comp: antelope
deerfly	เดียร์ฟลาย แมลงสองปีก สกุล <i>Chrysops</i> เป็นแมลงศัตรูสัตว์เลี้ยง และสัตว์ป่า และยังเป็นตัวนำเชื้อโรคหลายชนิด
deer mouse	เดียร์ เมาส์ สัตว์ฟันแทะ (<i>Peromyscus leucopus</i>) และสัตว์ตระกูล หนูที่คล้ายกัน อยู่ในวงศ์ Muridae เรียกอีกชื่อว่า หนูตีนขาว
defassa	ดีฟัสซา <i>Kobus defassa</i> สัตว์พวกวัวแห่งแอฟริกา ลักษณะคล้าย ควาย ชื่ออื่นคือ sing-sing
degeneration	ดีเจเนเรชัน (L. degenerare - หล่นออกมาจากคุณภาพของบรรพ บุรุษ) 1, การเสื่อมสลาย คือการถดถอยจากสิ่งที่ดีมาเป็นสิ่งที่ไม่ดี หรือไม่ดีของอวัยวะ หรือส่วนหนึ่งของโครงสร้างเซลล์ และสาร
deletion	ดีเลชัน พันธุ: การหลุดหาย ส่วนของโครโมโซมที่มียีนอยู่ เรียกอีกชื่อ ว่า deficiency (การขาดหาย)
deltoid	เดลทอยด์ (Gr. delta - อักษรเดลตา + eidos - คล้ายคลึง) 1, รูปร่างคล้ายอักษรเดลตาในภาษากรีก รูปสามเหลี่ยม 2, ในคน คือกล้ามเนื้อรูปสามเหลี่ยมที่หุ้มไหล่ ซึ่งมาต่อกับกล้ามเนื้อดึงให้กางของ แขนก่อนบน
deme	ดีม 1, ประชากร พันธุศาสตร์ คือ ประชากรสายพันธุ์หนึ่งของสอง สายพันธุ์ที่ผสมข้ามพันธุ์กันได้ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันทางด้านลักษณะรูป ร่างแต่ต่างกันทางสรีระ 2, ประชากรสายพันธุ์พื้นเมือง
demology	เดมอโลยี การศึกษาประชากรพันธุศาสตร์
denature	ดีเนเจอร์ การทำให้เปลี่ยนไปจากสภาพตามธรรมชาติ เช่น dena- tured protein หมายถึงโปรตีนที่โมเลกุลถูกเปลี่ยนไปจากเดิม พันธะ บางส่วนคลายตัว หรือถูกหัก ทำโดยใช้ความร้อน หรือสารเคมี

- dendrite** เดนไดรต์ (Gr. dendrites - เกี่ยวข้องกับต้นไม้) ส่วนที่ยื่นออกไปจากเซลล์ประสาท ส่วนใหญ่สั้นและแตกแขนง ทำหน้าที่นำความรู้สึกเข้าสู่เซลล์
- denizen** ดีไนเซิน 1, ผู้อยู่อาศัย 2, สัตว์หรือพืชที่ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่ โดยที่แต่เดิมไม่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในที่แห่งนั้น
- dens** เดนส์ (L.) 1, ฟัน 2, แง่ odontoid ของกระดูกเอกซิส ซึ่งทำหน้าที่เป็นแกนหมุนสำหรับให้กระดูกแอทลาสหมุนได้
- dental** เดนทัล เกี่ยวข้องกับฟัน
- dental formula** เดนทัล ฟอร์มูลา ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เป็นระเบียบวิธีที่แสดงอย่างคร่าว ๆ ถึงการขึ้นของฟันแต่ละชนิด มีการจัดเรียงกันอย่างไร ชนิดของฟันประกอบด้วย ฟันตัด (i) ฟันแทะ (เขี้ยว-c) ฟันกรามน้อย (เบื่องหน้ากราม-p) และฟันกราม (m) ตัวเลขข้างบนเส้นแสดงจำนวนฟันของขากรรไกรบน ตัวเลขด้านล่างแสดงจำนวนฟันของขากรรไกรล่าง สูตรฟันของคนเรียงตามลำดับจากฟันตัดถึงฟันกรามเป็นดังนี้ $\overset{2}{i}, \overset{1}{c}, \overset{2}{p}, \overset{3}{m}$
 $\underset{2}{}, \underset{1}{}, \underset{2}{}, \underset{3}{}$
อาจเขียนอย่างง่ายดังนี้ 2.1.2.3 ซึ่งเมื่อรวมกันทั้งข้างบนและข้างล่าง สองข้าง จะได้ 32 ซี่
- dentalium** เดนทาลิอุม หอยงาช้าง เป็นหอยฝาเดี่ยว รูปร่างพอมปลายข้างหนึ่ง เรียวแหลม ไม่มีรอยหมุนของวงหอย ลักษณะคล้ายงาช้าง อยู่ในสกุล *Dentalium*
- dentary** เดนแทรี กระดูกชิ้นหนึ่งของขากรรไกรล่างของสัตว์มีกระดูกสันหลัง ในคน กระดูกเดนแทรีเป็นโครงสร้างของกระดูกขากรรไกรล่างทั้งหมด
- dentine** เดนทีน (L. dens - ฟัน) dentin เนื้อฟัน คือส่วนที่แข็งด้วยสารประกอบแคลเซียมทั้งหมดของฟันล้อมรอบส่วนที่เป็นเนื้อซึ่งมีเส้นประสาทอยู่ด้วย เนื้อฟันประกอบด้วยส่วนบนที่เห็นเหนือเหงือกขึ้นมาและหุ้มอยู่ด้วยเคลือบฟัน (enamel) และส่วนรากฟันซึ่งอยู่ภายในเหงือก
- dentition** เดนทิตัน (L. dentitio) 1, ชนิดฟัน จำนวนและการจัดเรียงของฟันในขากรรไกร 2, การตัดฟัน 3, การมีฟัน หรือการฟันขึ้น
- deoxyribonucleic acid (DNA)** ดีออกซีไรโบนิวคลีอิก แอซิด สารประกอบหลักใน

- นิวเคลียสของเซลล์ เป็นโมเลกุลเชิงซ้อนของกรดพอสฟอริก น้ำตาล ไดออกซีไรโบส และเบสที่มีไนโตรเจนเป็นองค์ประกอบ ซึ่งมีสองกลุ่มคือ พิวรีนเบส (แอดีนีนและกวานีน) และไพริมิดีนเบส (ไทมีนและไซโทซีน) DNA เป็นสารประกอบหลักของโครโมโซม ทำหน้าที่ควบคุมการสร้าง โปรตีน เป็นโมเลกุลสำคัญของชิ้นในการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม
- dependence** **ดีเพนเดนซ์** (L. *dependere* - แขนงหรือขงลงมา) 1, แขนงหรือขงลงมา 2, ต้องการสนับสนุน หรือทำให้คงอยู่ เช่นกรณีศึกษาเสพติดสภาพร่างกายและจิตใจขึ้นอยู่กับยาเสพติดเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ขรรวมชาติของสารเสพติดนั้น ต้องให้ขนาดการใช้ยาเพิ่มขึ้น จึงจะทำให้เกิดความรู้สึกดีได้ ดู *habituation*
- depilation** **ดีพิเลชัน** (L. *depilare* - ทำให้ปราศจากขน) ระเบียบวิธีที่เอาขนออก อาจโดยการถอน หรือใช้ยาทำให้ขนร่วง
- depolarization** **ดีโพลาริเซชัน** (L. *de-* จาก + *polus-* ขั้ว) ระเบียบวิธีในการลดศักย์ มักใช้กับเยื่อหุ้มเซลล์เมื่อมีการนำไอออนผ่านเยื่อหุ้มเซลล์ มีผลให้ไปต้านการก่อกฤทธิ์ของประจุไฟฟ้าและลดศักย์ลง กลไกนี้เกิดที่เซลล์ประสาทด้วยถ้ามีการกระตุ้นที่เหมาะสม
- depressed** **ดีเพรสส์** (L. *depressus* - กดลง) กดลง ทำให้แบนจากด้านบน เช่น รูปร่างของปลาตาเดียวมีลำตัวแบน (*depressed body*)
- depressor** **ดีเพรสเซอร์** 1, กล้ามเนื้อทำหน้าที่ดึงลง 2, ประสาทซึ่งเมื่อได้รับการกระตุ้นจะลดแรงดันเลือด โดยทำให้หลอดเลือดขยายตัวขึ้น หรือทำให้หัวใจเต้นช้าลง
- derivative** **เดริเวทีฟ** 1, สิ่งที่ไม่ใช่ของดั้งเดิมหรือรากฐาน 2, อนุพันธ์ คือ สิ่งที่ได้มาจากสารอื่นหรือตัวอื่น 3, สิ่งที่ทำให้มีการเกิดอนุพันธ์ได้ 4, คัพภะ: สิ่งที่พัฒนามาจากโครงสร้างเดิม เช่น กล้ามเนื้อเป็นอนุพันธ์ของเนื้อชั้นเมโซเดิร์ม
- derm, derma** **เดิร์ม, เดอร์มา** (Gr. *derma* - หนัง) *cutis vera* คือส่วนที่เป็นหนังที่แท้จริง ประกอบด้วยเซลล์สารสี ขุมขน ปลายประสาท ต่อมเหงื่อ และต่อมน้ำมัน เนื้อเยื่อเกี่ยวพัน หลอดเลือดฝอย และหลอดน้ำเหลืองฝอย
- dermal skeleton** **เดอร์มัล สเกเลตัน** โครงร่างซึ่งมีกำเนิดมาจากชั้นหนัง เช่น 1, *dermal scale* เกล็ดปลาโดยทั่วไปคลุมอยู่นอกตัวปลาแต่ต้นกำเนิด

- มาจากเนื้อชั้นเมโซเดิร์ม 2, dermal plate แผ่นหนัง ซึ่งอาจตั้ง
ด้วยสารประกอบแคลเซียม หรือตั้งเหนียวคล้ายเทาสีตัว พบปกคลุมตัว
สัตว์เลื้อยคลาน นก และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบางชนิด 4, membrane
bone ของกะโหลกศีรษะ ซึ่งจะแข็งตัวเมื่อเจริญวัยขึ้น ได้แก่ กระดุก
หน้าผาก และกระดูกขมับ
- dermapteran** เดอร์แมปเทราน แมลงในอันดับ Dermaptera เป็นแมลงขนาดใหญ่
เซอร์โคทีหางรูปคีม หากินกลางคืน ได้แก่พวก earwig (แมลงหนีบ)
เช่น *Forficula auricularis* พบในยุโรป ปัจจุบันระบาดไปถึง
สหรัฐ
- dermatome** เดอร์มาโทม 1, ส่วนของผนังด้านข้างของโซไมท์ซึ่งเจริญไปเป็นหนัง
2, ผนังบริเวณที่มีเส้นประสาทไซสันหลังไปหลักเลี้ยงเพียงเส้นเดียว
- dermestid** เดอร์เมสทิด แมลงปีกแข็งสีเข้ม ขนาดเล็ก วงศ์ Dermestidae
บางชนิดเป็นแมลงศัตรูภายในบ้าน เช่น แมลงปีกแข็งกัดพรมสีดา
(*Affagenus piceus*)
- dermis** เดอร์มิส ดู corium
- dermopteran** เดอร์มอปเทราน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในอันดับ Dermoptera นิ้วเท้า
ติดกันด้วยหนังแผ่นบาง หนังข้างลำตัวแผ่ไปติดกับแขน จึงทำให้แผ่อก
ไปคล้ายปีก ร่อนในอากาศได้ อาศัยอยู่บนต้นไม้ หากินกลางคืน มีเพียง
สกุลเดียว คือ *Galeopithecus* แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่
ค้างปิ่น
- desman** เดสมัน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม วงศ์ Talpidae อันดับ Insectivora
ลักษณะคล้ายหนู ซุดรู หากินตามแหล่งน้ำ
- deuterostome** ดีวเทโรสโตม (Gr. deuterost - ลำดับสอง + stoma - ปาก)
สัตว์พวก Deuterostomia ซึ่งทวารหนักเจริญมาจากบลาสโทพอร์
ปากเจริญที่หลังและแยกต่างหาก เช่นในพวกเอโคโนเดิร์มและคอร์เดท
- deuterotoky** ดีวเทโรโทคี การเจริญจนถึงขั้นวัยเจริญพันธุ์จากเซลล์สืบพันธุ์เพศเมีย
เพียงอย่างเดียว โดยที่ทั้งเพศผู้และเพศเมียที่เจริญขึ้นมานั้นไม่ได้มา
จากการปฏิสนธิ
- deutocerebrum** ดีวโทเซเรบรัม สมองส่วนที่สอง (ส่วนกลาง) ของพวกสัตว์ทาลปล้อง
- development** เดเวลอปเมนต์ (O. Fr. desveloper - คลี่ออก) 1, พัฒนาการ
คือการเปลี่ยนแปลงตามขั้นตอนจนถึงขั้นเจริญวัยของเซลล์ เนื้อเยื่อ

- อวัยวะ ระบบของอวัยวะ หรือของสิ่งมีชีวิตทั้งตัว 2, วิวัฒนาการหรือพัฒนาการของประชากรชนิดเดียวกัน หรือสายพันธุ์เดียวกัน หรือกลุ่มเดียวกัน เช่น พัฒนาการของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
- deviation** ดีวีเอชัน (L. de - จาก + via - ทาง) การเอน คือออกไปจากความปกติ หรือมาตรฐาน การออกนอกเส้นทางประจำ หรือทิศทางปกติของพัฒนาการ
- devilfish** เดวิลฟิช 1, ปลากระเบนยักษ์ สกุล *Manta* โดยเฉพาะปลากระเบนปีศาจยักษ์ (*Manta birostris*) 2, ปลาหมึกยักษ์
- Devonian period** เดวอเนียน พีเรียด คาบที่สองของมหายุคพาเลโอโซอิก ซึ่งมีอยู่สามคาบ เรียงลำดับนานที่สุดขึ้นมา คือ คาบไซลูเวียน คาบเดวอเนียน และคาบคาร์บอนิเฟรัส คาบเดวอเนียนประกอบด้วยกลุ่มสิ่งมีชีวิตชนิดเด่นคือ พืชดึกดำบรรพ์พวกไลโคโปเดียมและไบรโอไฟท์ และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
- dewclaw** ดิวคลอว์ นิ้วเท้าแรกของเท้าหลังซึ่งเหลือเป็นเพียงติ่ง พบในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบางชนิด เช่น สุนัข
- dewlap** ดิวแลป 1, เหนียงคอสัตว์พวกวัว 2, เหนียงคอสัตว์พวกนก
- dextral** เดกซ์ทริล (L. dexter - ขวา + ad - ไปยัง) 1, เกี้ยวซ็องหรือไปยังทางขวา ถนัดขวา 2, ม้วนจากซ้ายไปขวา เช่น วงของหอยฝาเดียว comp: sinistral
- dextrosinistral** เดกซ์โทรซินิสทริล จากขวาไปซ้าย
- dhole** โดล สุนัขขนสีแดง หรือสุนัขป่าอินเดีย (*Cuon dukhunensis*)
- diabetes** ไดแอเบเทส (Gr. diabetes - ผ่านตลอด)
- diabetes insipidus** ไดแอเบเทส อินซิพิดิส ความผิดปกติของต่อมใต้สมอง แสดงให้เห็นโดยมีปริมาณปัสสาวะมากผิดปกติ เนื่องจากปริมาณของฮอร์โมนเวโสเพรสซินไม่เพียงพอ เกณฑ์ปกติคือ ปัสสาวะ 5-10 ลิตร ใน 24 ชั่วโมง
- diabetes mellitus** ไดแอเบเทส เมลลิทิส อาการเบาหวาน เป็นความผิดปกติของกระบวนการเมแทบอลิซึมของคาร์โบไฮเดรต เนื่องจากผลิตฮอร์โมนอินซูลินโดยตับอ่อนไม่เพียงพอ แสดงอาการให้เห็นโดยมีปริมาณน้ำตาลในปัสสาวะ และปริมาณน้ำตาลในเลือดเพิ่มขึ้นกว่าระดับปกติ เกณฑ์ปกติคือ ควรมีน้ำตาลในเลือด 90-120 มิลลิกรัม/เลือด 100 มิลลิกรัม ถ้า

น้ำตาลถูกขับออกปนไปกับปัสสาวะจะทำให้อ่อนเพลีย อวัยวะและระบบต่าง ๆ ทำงานไม่สมบูรณ์ ถ้าไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง เข้าขั้นโคม่า อาการอ่อนเพลียมาก ลมหายใจออกมีกลิ่นหวน ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน หายใจติดขัด ง่วงง และอาจถึงชีวิต

- diagnosis** ไตเอกโนซิส (Gr. diagignoskein- แยกแยะ วินิจฉัย) 1, ชื่อ: คำจำกัดความทางเทคนิคที่ถูกต้องของอนุกรมวิธาน 2, แพทย์: การวินิจฉัยโรค คือ สามารถบอกได้ว่าเป็นอาการ หรือมีพยาธิสภาพของโรคใด 3, วิทยาศาสตร์ว่าด้วยการตรวจสอบและวิเคราะห์ สถานการณ์ หรือสภาพ
- dialysis** ไตแอสไลซิส (Gr. dia - ผ่านตลอด + lysis - การละลาย) 1, การผ่านเยื่อของตัวละลาย 2, กระบวนการที่ต้องการทำให้ของเหลวบริสุทธิ์ หรือต้องการศึกษาของเหลวนั้น โดยการใส่ของเหลวไว้ในถุงเยื่อบาง แล้วแช่ไว้ในน้ำ หรือตัวทำละลายอื่น กวนให้มีการหมุนเวียนรอบถุงตลอดเวลา สารที่สามารถแพร่กระจายได้จะผ่านถุงเยื่อบางออกมา แต่สารที่เป็นคอลลอยด์ผ่านออกไม่ได้ จึงทำให้มีความบริสุทธิ์มากขึ้น
- diapause** ไตแอสทอส การพักการเจริญ มักใช้กับสัตว์พวกแมลง ซึ่งหยุด หรือเจริญช้าในช่วงฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว แล้วเริ่มเจริญอีกครั้งหนึ่งเมื่อถึงฤดูใบไม้ผลิ
- diapedesis** ไตแอสเพเดซิส (Gr. dia- ผ่านตลอด + pedan - กระโดด) ความสามารถในการผ่านผนังหลอดเลือดฝอยสภาพปกติ โดยการเคลื่อนที่แบบอะมีบาชของเม็ดเลือดขาว
- diaphoresis** ไตแอสฟอเรซิส (Gr. dia- ผ่านตลอด + phorein - นำพา) การหลั่งเหงื่อ
- diaphoretic** ไตแอสฟอเรติก ยาขับเหงื่อ คือสารที่สามารถทำให้เหงื่อออกมากขึ้น ยาขับเหงื่อใช้กับสารเคมีที่มีคุณสมบัติทำให้มีการขับเหงื่อจนเป็นเม็ดเหงื่อบนผิวหนัง เช่น พิมเสน ผีน พิโลคาร์ปีน ความร้อนอบอ้าวถือว่าเป็นคุณสมบัติเช่นเดียวกับสารขับเหงื่อ
- diaphragm** ไตแอสแฟรม (Gr. diaphragma - การแบ่งเป็นสัดส่วน) 1, กะบังลม กล้ามเนื้อแผ่นบางกั้นช่องท้องแยกออกจากช่องอก โดยโค้งขึ้นข้างบนเข้าไปในช่องอก กะบังลมหดตัวจนเกือบอยู่ในสภาพแบนราบ ทำให้ปอดขยายตัวขึ้น เป็นการหายใจเข้า เมื่อคลายตัวกลับสู่ตำแหน่งเดิม

พื้นที่ปอดลดลงต้นลมออก เป็นการหายใจออก การทำงานของกะบังลมสัมพันธ์กันกับกล้ามเนื้อระหว่างซี่โครงด้วย 2, ถ้วยยาง หรือพลาสติกใช้ครอบปากมดลูกเพื่อการคุมกำเนิด 3, ไดอะแฟรม ใช้กับศัพท์เพื่อหมายถึง (1) เยื่อบางที่ใช้เพื่อการไดอะไลซิส (2) อุปกรณ์ที่ติดตั้งไว้ใต้ช่องแบริ่งวางสไลด์ของกล้องจุลทรรศน์เพื่อใช้ควบคุมปริมาณแสงให้ผ่านชั้นมาส์สไลด์ได้มากน้อยตามต้องการ

diaphysis ไดอะไฟซิส 1, กายวิภาค: ช่องกลางของกระดูกท่อน 2, พฤษ: แกนยาวของช่อดอก

diapsid ไดออปซิด ใช้เรียกลักษณะของกะโหลกศีรษะ ที่มีแองอยู่ที่กระดูกขมับทั้งสองข้าง เช่นในสกุล *Sphenodon* และจระเข้

diarrhea ไดอเรีย (Gr. dia - ผ่านตลอด + rhein - ไหล) อาการท้องร่วง คือสารเหลวในทางเดินอาหารเคลื่อนที่มากกว่าปกติ เป็นผลเนื่องมาจากอาการเริ่มต้นแห่งการปัสสาวะเพิ่มขึ้นของระบบทางเดินอาหาร แสดงว่าระบบทางเดินอาหารถูกรบกวน มีหลายสาเหตุ เช่น อารมณ์เครียด ถูกกระตุ้นด้วยยาบางชนิด หรือมีการติดเชื้อแบคทีเรีย หรือโปรโตซัว ที่ไปทำลายผนังและชั้นใต้ผนังของระบบทางเดินอาหาร

diastema ไดออสเทมา (Gr. diastema - ระยะห่างหรือช่องว่าง) 1, รอยแยก 2, ช่องฟันห่าง

diastole ไดออสโตลี (Gr. diastellein- ขยาย) 1, ระยะหัวใจคลายตัว เป็นระยะปกติในวัฏจักรการทำงานของหัวใจ กล้ามเนื้อหัวใจตัวออก หัวใจขยาย ช่องหัวใจมีเลือดไหลเข้าห้องต้นหัวใจคลายตัวก่อนห้องปลายหัวใจ ระยะหัวใจคลายตัวจะสลับกับระยะหัวใจบีบตัว ดู systole 2, การทำให้ของเหลวเต็มในช่องคอนแทกโทรลแควคิวโวลของโปรโตซัว

diatomaceous earth ไดออตมเมเชียส เอิร์ท ดินที่มีส่วนประกอบหลักเป็นโครงร่างแข็งด้วยสารประกอบซิลิคอนของพวกไดอะตอม ใช้ประโยชน์สำหรับเป็นสารขัดถู ฉนวน กรอง

dibranchiate ไดบรันคิเอท สัตว์พวกปลาหมึกในอนุชั้น Coleoidea (เดิมชื่อ Dibranchia) มีเหงือกเพียง 1 คู่ ได้แก่พวกปลาหมึก ปลาหมึกยักษ์

dicentric ไดเซนทริก มักใช้กับโครมาทิด หรือโครโมโซมที่มี 2 เซนโทรเมียร์

dichromatic ไดโครเมติก (Gr. dis- สอง + chroma- สี) ถูกมองเห็นได้เพียงสองสี มักใช้กับนก หรือแมลงบางชนิดที่มีการเปลี่ยนสีอยู่ระหว่างสองสี

- โดยไม่ว่าถึงเพศและอายุ เช่น นกเกราสหิมะ ในฤดูหนาวมีขนสีขาว
ฤดูอื่น ๆ ขนสีน้ำตาล จุดดำ
- dictyopteran** ดิกไทออปเทราน (Gr. dictyon- ตาข่าย + ptera- ปีก) แมลง
ในอันดับ Dictyoptera มีเส้นปีกลักษณะคล้ายตาข่ายเห็นชัด ได้แก่
พวกแมลงสาบ และตั๊กแตนต่อมวอย
- dictyosome** ดิกไทโอโซม คือ โกลจิคอมเพลกซ์ของเซลล์สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง
ปัจจุบันไม่นิยมใช้
- didactyl** ไดแดกทิล (Gr. dis- สอง + daktylos - นิ้ว) สภาวะที่นิ้วมือหรือ
นิ้วเท้ามีเพียงสองนิ้วมาแต่กำเนิด
- diencephalon** ไดเอนเซฟาลอน (Gr. dis - สอง + enkephalos - สมอง)
สมองส่วนที่สองอยู่ระหว่างเซรีบรัมเฮมิสเฟียร์ (ช่วงยังเป็นตัวอ่อนเรียก
เทเลนเซฟาลอน) และสมองส่วนกลาง (ช่วงยังเป็นตัวอ่อนเรียกเมเซน-
เซฟาลอน) ประกอบด้วยเอพิทาลามัส (ต่อมไพเนียล) ทาลามัส ไฮโปทาลามัส
และนิวรัลโกลบของไฮโปฟิซิส (ต่อมใต้สมอง)
- Dientamoeba** ไดเอนแทมเบีย ชื่อสกุลของปรสิตโปรโตซัว ชั้น Sarcodina ลักษณะ
สำคัญ คือมีนิวเคลียสเล็ก ๆ สองอัน เช่น *Dientamoeba fragilis*
คล้ายอะมีบา เป็นปรสิตในลำไส้คน บางครั้งทำให้เกิดอาการปวดท้อง
และท้องเดิน
- diestrus** ไดเอสทริส ระยะเวลาช่วงที่ไม่มีการปลุกฤทธิ์ทางเพศ อยู่ระหว่าง
ระยะอีสทริส (ระยะมีการปลุกฤทธิ์ทางเพศ) สองระยะ
- differentiation** ดิฟเฟอเรนชิเอชัน (L. differre - แยกออกจากกัน) การ
เปลี่ยนสภาพ คือ กระบวนการเจริญ ซึ่งโครงสร้างที่ไม่เฉพาะเปลี่ยน
แปลงมาเป็นโครงสร้างเฉพาะและมีหน้าที่เฉพาะด้วย เช่น ไซไมท์
เปลี่ยนแปลงมาเป็นกล้ามเนื้อ อวัยวะสืบพันธุ์ ฯลฯ
- digenetic** ไดเจเนติก 1, เกี่ยวข้อง หรือมีการสืบพันธุ์แบบสลับ 2, เกี่ยวข้อง
กับพยาธิใบไม้ในอนูชั้น Digenea ซึ่งมีการสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศหนึ่ง
หรือสองครั้ง สลับกับการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศหนึ่งครั้ง comp:
monogenetic
- digestion** ไดเจสชัน (L. digestio - นำออกจากกัน) การย่อยอาหาร คือ
กระบวนการที่อาหารที่มีโมเลกุลใหญ่และเชิงซ้อน ถูกสลายให้เป็นโม-
เลกุลอย่างง่าย ที่สามารถถูกดูดซึมเข้าสู่ผนังลำไส้ และลำเลียงไปยัง

ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้

- digestive system** ไคเจสทีฟ ซิสเทม ระบบย่อยอาหาร ประกอบด้วยระบบทางเดินอาหาร (เริ่มจากปากจนถึงทวารหนัก) และอวัยวะที่เกี่ยวข้อง คือ ต่อมน้ำลาย ตับ ตับอ่อน
- digit** ดิจิต (L. digitus - นิ้ว) 1, นิ้วมือ หรือนิ้วเท้า 2, ในเห็บ โครงสร้างรูปฟันเลื่อย ยื่นออกไปจากส่วนปลายขาคู่หน้า
- digitigrade** ดิจิทิเกรด ลักษณะการวางเท้าของสัตว์สี่เท้า ซึ่งเวลาเดินจะให้น้ำหนักลงที่อุ้งเท้าโดยให้สันเท้ายกสูงขึ้น ได้แก่พวก สุนัข แมว comp: plantigrade, ungutigrade
- dik-dik** ดิก-ดิก สัตว์คล้ายกวางขนาดเล็กแห่งแอฟริกาสกุล *Madoqua* และ *Rhynchotragus*
- dimorphism** ไดมอร์ฟิซึม (Gr. dis - สอง + morphe - รูปร่าง) ภาวะรูปร่างสองแบบ 1, สัตว์: สัตว์ชนิดเดียวกันมีรูปร่างได้สองแบบ หรือแต่ละตัวภายในโคโลนีมีรูปร่างได้สองแบบ 2, พืช: การมีลักษณะของใบ ดอก หรือโครงสร้างอื่นได้สองแบบภายในต้นเดียวกัน หรือคนละต้นของพืชชนิดเดียวกัน
- dingo** ดิงโก *Canis dingo* สุนัขป่าแห่งออสเตรเลีย ไม่ใช่สุนัขที่มีวิวัฒนาการขึ้นมา แต่เชื่อกันว่าพวกแอบอริจินีส นำไปด้วย เมื่ออพยพเข้าไปอยู่ในออสเตรเลีย
- dinoflagellate** ไดโนแฟลเจลเลท โปรโตซัวในอันดับ Dinoflagellata มีแฟเจลลาสองเส้นตามแนวยาวรอบตัว และตามแนวขวางรอบตัว มีเกราะเป็นแผ่นสารประกอบซิลิกาหุ้มตัว มีคลอโรพลาสต์ จึงดำรงชีพแบบครึ่งสัตว์ครึ่งพืช พบได้ทั้งในน้ำจืดและน้ำเค็ม เช่น *Noctiluca* มีแสงเรืองอยู่ในทะเล
- dinosaur** ไดโนซอร์ สัตว์เลื้อยคลานสูญพันธุ์เป็นซากคดไปหมดแล้ว อยู่ในอันดับ Archosauria ซึ่งเป็นพวกที่เด่นอยู่ในมหายุค เมโสโซอิก บางชนิดใหญ่มาก เช่น *Brontosaurus* ซึ่งถือเป็นไดโนเสาร์ภาคีที่อยู่บนบกที่ใหญ่ที่สุดที่เคยพบซากคด มีขนาดยาวถึง 90 ฟุต
- diphtheria** ดิฟทีเรีย (Gr. diphthera - หนังหรือเนื้อ) โรคคอติด เป็นโรคติดต่อเฉียบพลัน เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย *Corynebacterium diphtheriae* ทำให้มีการสร้างเชื้อขึ้นมาทั้งเนื้อเยื่อของหลายอวัยวะ

โดยเฉพาะหลอดลม ทำให้หายใจไม่ออก

- diphycercal** ไดไฟเซอร์คัล ลักษณะของครีบหางปลาที่แยกเป็นแฉก โดยมีส่วนบนและส่วนล่างเท่ากัน เช่น ปลาโบราณพวก dipnoid
- Diphyllbothrium** ไดฟิลโลไบเทรียม (Gr. dis - สอง + phyllon - ใบไม้ + bothrion - หลุม แอ่ง) ชื่อสกุลของหนอนตัวแบนในอันดับ Pseudophyllidea ลักษณะสำคัญคือ มีร่องแคบยาวทาบสองข้างแบนของสโคเลกซ์ เรียก bothria เดิมเรียกอันดับนี้ว่า Dibothriocephalus ส่วนใหญ่เป็นปรสิตของสัตว์และคน เช่น ติดปลา (*Diphyllbothrium latum*) ตัวเจริญพันธุ์เป็นปรสิตในลำไส้ของสัตว์กินปลา (เช่น เสือ คน) ถือว่าเป็นพยาธิตัวแบบที่มีขนาดใหญ่และยาวที่สุดที่พบในคน อาจยาวถึง 60 ฟุต
- diploblastic** ไดโพลบลาสติก สภาวะที่มีเนื้อชั้นสองชั้น คือ เอคโตเดิร์มและเอนโดเดิร์ม
- diplohaplontic** ไดโพลแฮพลอนติก มีวงชีวิตที่สืบพันธุ์แบบแฮพลอยด์ สลับกับวงชีวิตที่สืบพันธุ์แบบดิพลอยด์ คือมีการสร้างสปอร์โดยแบ่งแบบไมโทซิส พบในพืชพวกไบรโอไฟต์ และในโปรโตซัวบางชนิด
- diplospondyly** ไดโพลสปอนดิลี ลักษณะกระดูกสันหลังที่มีเซนทรัมสองอัน เช่น ในปลาพวก *Amia* comp: monospondyly
- diploid** ดิพลอยด์ (Gr. diplous- สองเท่า + eidos- รูปร่าง) มีจำนวนโครโมโซมเป็นสองเท่าของจำนวนแฮพลอยด์ หรือเป็นสองเท่าของจำนวนโครโมโซมที่มีอยู่ในเซลล์สืบพันธุ์
- diplontic** ดิพลอนติก ลักษณะวัฏจักรของสัตว์ที่วัยเจริญพันธุ์มีจำนวนโครโมโซมเป็นดิพลอยด์ และเซลล์สืบพันธุ์เป็นแฮพลอยด์
- dipnoan** ดิพนอาน เกี่ยวข้อง หรือเป็นของพวก Dipnoi คือพวกปลาโบราณ lung fish
- dipper** ดิปปเปอร์ ชื่อสามัญของนกน้ำหลายชนิด เช่น grebe, ruddy duck, water ouzel ลักษณะทั่วไปคล้ายเป็ด
- dipteran** ดิพเทราน (Gr. dipteros - มีสองปีก) แมลงในอันดับ Diptera ลักษณะสำคัญ คือ มีสองปีก ปีกคู่หลังเหลือเป็นเพียงติ่งเล็ก ๆ เรียก haltere ได้แก่พวก แมลงวัน เหลือบ ัน ยุง
- disinfectant** ดิสอินเฟคแทนท์ (L. dis - แยกกัน + ingicere - รับประทาน)

สารทำลายเพื่อ ส่วนใหญ่เป็นสารเคมีที่มีหมู่ไฮโดรเจน (คลอรีน ฟลูออรีน ไบโอดีน) เป็นส่วนประกอบเกลือของโลหะหนักเช่น เมอร์คิวริกคลอไรด์ซิลเวอร์ไนเตรท แอลกอฮอล์ 70 เปอร์เซ็นต์ ฯลฯ

- disintegration** **ดิสอินทิเกรชัน** (L. dis- แยกกัน + integer - ทั้งหมด) การแตกสลาย การแตกกระจาย หมายถึงสารที่ถูกทำให้แตกออกจนเป็นสารย่อย เช่น การทำโปรตีนให้เป็นกรดอะมิโนในกระบวนการเมแทบอลิซึม
- disk** **ดิสก์** (Gr. diskos - แผ่นกลม) แผ่นกลม หรือโครงสร้างลักษณะเป็นแผ่นกลม เช่น germinal disk คือกลุ่มเซลล์ที่กระจายเป็นแผ่นกลมอยู่บนผิวของไข่แดงในไข่พวกสัตว์เลื้อยคลานและนก (แผ่น blastoderm) ซึ่งจะเจริญเป็นตัวอ่อนต่อไป
- distal** **ดิสทัล** (L. distare- ไกลออกไป) ส่วนปลาย ไกลออกไปจากศูนย์กลาง หรือเส้นกลาง หรือลำตัว เช่นนิ้วเป็นส่วนปลายสุดของแขน
- diuresis** **ไดยูเรซิส** (Gr. diourein - การปัสสาวะ) ปัสสาวะมาก เป็นความผิดปกติที่มีหลายสาเหตุเช่น จากโรคเบาหวาน กินยาขับปัสสาวะ (diuretic)
- diurnal** **ไดเออร์นัล** (L. dies - วัน) 1, ทุกวัน ประจำวัน หรือเกี่ยวข้องกับวัน 2, สัตว์: มีฤทธิ์ในตอนกลางวัน เช่น นกหากินกลางวัน 3, พืช: เปิดตอนกลางวันปิดตอนกลางคืน เช่น ดอกไม้บานเวลากลางวัน comp: nocturnal
- divaricator** **ไดวาริเคเตอร์** กล้ามเนื้อทำหน้าที่เปิดจะดงปากของ avicularium หรือ ฟาซของสัตว์พวกเบรคิโอพอด
- divergence** **ไดเวอร์เจนซ์** (L. divergere - หมุนออกด้านข้าง) 1, การลู่ออก เช่น ดาวเห่ 2, ทางวิวัฒนาการ หมายถึงการลู่ออกของสิ่งมีชีวิตจากเดิมที่มีบรรพบุรุษร่วมกัน แล้วไปเป็นสิ่งมีชีวิตหลายชนิด
- diverticulum** **ไดเวอร์ติคิวลัม** จุดยื่นที่ส่วนปลายของท่อเช่น ในไส้เดือนดิน ทำหน้าที่เก็บของเสียจากลำตัวหนึ่งหลังจากการผสมพันธุ์
- division** **ดิวิชัน** (L. dividere - แบ่ง) 1, การแบ่ง เช่น การแบ่งเซลล์ การแบ่งตัว เช่น ละมั่งป่า แบ่งจากหนึ่งเป็นสองตัว 2, อนุกรมวิธาน: (1) พืช: กลุ่มของพืชแบ่งเป็น ดิวิชัน เกือบในระดับเดียวกับกับของสัตว์เป็นไฟลัม (2) สัตว์: เป็นคำใช้ลึกลับต่างกลาง ๆ เพื่อให้แบ่งหน่วยย่อย หรือกลุ่มของหน่วยที่สัมพันธ์กัน

dizygotic	ดิไซโกติก (Gr. dis - สอง + zygon - ไข่แดง) แผลดที่มาจากไข่สองใบ คือ fraternal twins
D N A	ดี เอ็น เอ (Deoxyribonucleic acid) กรดดีออกซีไรโบนิวคลีอิก สารพันธุกรรมของโครโมโซม
dobsonfly	ดอบสันฟลาย <i>Corydalis cornutus</i> แมลงขนาดใหญ่ในอันดับ Megaloptera หนอนตัวอ่อนเรียกว่า hellgramites
dode	โดโด <i>Raphus cicullatus</i> นกบินไม่ได้ ขนาดใหญ่ อยู่ในวงศ์ Raphidae รูปร่างทั่วไปคล้ายนกกระจอกเทศ แต่ปากใหญ่จุ่ม มีหนอกคล้ายปากนกเงือก เคยอาศัยอยู่ในเกาะมอริเชียส และเกาะใกล้เคียงในมหาสมุทรอินเดีย สูญพันธุ์เมื่อ ปี 1681 ปัจจุบันมีนกคล้ายนกโดโดเหลืออยู่น้อยมากในแอฟริกา
doe	โด คำใช้เรียกสัตว์เพศเมียของพวก กวาง กระต่ายป่าและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอื่นที่เพศผู้เรียกว่า บัค (buck)
dog	ด็อก <i>Canis familiaris</i> สัตว์กินเนื้อที่นำมาเป็นสัตว์เลี้ยง อยู่ในวงศ์ Canidae มนุษย์นำมาเป็นสัตว์เลี้ยงตั้งแต่ก่อนยุคประวัติศาสตร์ แล้วมีการผสมพันธุ์ พัฒนาพันธุ์จนมีความแตกต่างทั้งขนาด สี และรูปร่าง บางสายพันธุ์ที่ขนาดต่างกันมาก ไม่สามารถผสมพันธุ์กันตามธรรมชาติได้ ถึงแม้ว่าจะยังเป็น สปีชีส์เดียวกันอยู่
dogfish	ด็อกฟิช 1, ปลาฉลามขนาดเล็กมีหลายชนิด อยู่ในสกุล <i>Squalus</i> และ <i>Mustelus</i> 2, ปลาน้ำจืด bowfin (<i>Amia calva</i>)
doliolaria	ดอลิโอเลเรีย ตัวอ่อนรูปถัง มีหนสำหรับว่ายน้ำของพวกปลิงทะเลและปลิงทะเล
dolphin	ดอลฟิน 1, สัตว์พวกปลาวาฬปากเล็กแหลม อยู่ในวงศ์ Delphinidae เช่น ปลาวาฬธรรมดา (<i>Delphinus delphis</i>) พบได้ทั่วไป สามารถนำมาฝึกหัดเพื่อการแสดงได้ ที่อื่นคือ porpoise 2, ปลาทะเลรูปร่างเพรียว อาจยาวถึง 6 ฟุต ด้านหลังสีน้ำเงิน ด้านท้องสีเหลืองสด ครีบหลังทอดยาวตลอดลำตัวแต่เห็นไม่ชัด อาศัยอยู่ในทะเลเปิดของน่านน้ำอุ่น เป็นปลาล่าเหยื่อที่โลภกินพวกปลาบินเป็นอาหาร อยู่ในวงศ์ Coryphaenidae เช่น <i>Coryphaena hipparus</i>
dominant	ดอมิแนนท์ (L. dominans - กฎ, กำหนด, ปกครอง) 1, เด่น ปกครอง ควบคุม เช่น สัตว์เพศผู้ที่ทำหน้าที่เป็นจ่าฝูง ควบคุมเพศเมียและ

- เพศผู้ตัวอ่อนที่แข็งแรงน้อยกว่า 2, พันธุ์: ลักษณะเด่น คือ ยีนที่ควบคุมลักษณะเด่น ในกรณีที่เป็นเฮเทโรไซกัสจะบดบังยีนที่ควบคุมลักษณะด้อยของลักษณะที่เป็นคู่กัน 3, นิเวศ: สิ่งมีชีวิตชนิดเด่น คือสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่ง หรือกลุ่มของสิ่งมีชีวิตมากกว่าหนึ่งชนิดที่มีขนาดและจำนวน หรือทั้งสองอย่าง เป็นปัจจัยกำหนดลักษณะของกลุ่มสิ่งมีชีวิต (Community) เช่น ป่าเต็งรัง เป็นป่าที่มีพรรณไม้หลายชนิด แต่จะมีพืชพวก เต็ง และรัง มากกว่าชนิดอื่น
- donor** ดอนเนอร์ (L. donare - ให้) 1, สรีระ: ผู้ให้ คือผู้บริจาคเลือด เนื้อเยื่อ หรืออวัยวะให้กับผู้อื่น 2, ตัวให้ คือสารที่สามารถให้ไฮโดรเจนอะตอมกับสารอื่นได้
- doodlebug** ดูเดิลบัก ตัวอ่อนของแมลงท้าง ดู antlion
- dormancy** ดอร์แมนซี สภาพพักตัว คือสภาพที่สิ่งมีชีวิตไม่มีการปลุกฤทธิ์ ยังคงสภาพการมีชีวิต กระบวนการเมแทบอลิซึมต่ำมาก ดู estivation, encyst, inanition, hibernate, torpor
- dormant** ดอร์แมนท์ 1, สัตว: ไม่ปลุกฤทธิ์ อยู่ในสภาพปราศจากชีวิต (คล้ายสภาพสลบ) 2, พฤษ: สภาพพักตัวไม่มีการเจริญ เช่น สปอร์ ตา เมล็ด เมื่ออยู่ในสภาพที่เหมาะสมจึงจะเจริญต่อไป
- dormouse** ดอร์เมาส์ สัตว์ฟันแทะโลกเก่า (*Muscardinus avellanarius*) อยู่ในวงศ์ Muscardinidae ลักษณะคล้ายกระรอก กระแต ชนิดอื่นที่จัดอยู่ในพวกดอร์เมาส์คือสกุล *Glis, Graphiurus* และ *Typhlomys*
- dorsal** ดอร์ซัล (L. dorsum - หลัง) 1, กายวิภาค: (1) เกี่ยวข้องกับด้านหลัง (dorsum) หรือด้านบนของร่างกายหรือส่วนต่อร่างกาย (2) ในคน เกี่ยวข้อง หรือไปยังด้านหลังของร่างกาย 2, พฤษ: (1) เกี่ยวข้องกับด้านบนของพืชที่มีลักษณะแบนด้านบน-ล่าง เช่น พากลิเวอร์เวิร์ท (2) เกี่ยวข้องกับ หรือใช้เรียกพื้นผิวซึ่งห่างออกไปจากแกน เช่น ผิวด้านบนของใบ
- dorsi-, dorso-, dors-** ดอร์ซิ-, ดอร์โซ-, ดอร์ส- คำมาจากภาษาลาตินว่า dorsum ให้นำหน้าคำอื่นเพื่อแสดงความหมายว่า ด้านหลัง
- dorsiventral** ดอร์ซิเวนทรัล (L. dorsum - หลัง + ventralis - ท้อง หน้าท้อง) ผิวด้านบนและล่างเห็นได้ชัด เช่น กัลลัสของลิเวอร์เวิร์ท ใบไม้, dorsoventrally flattened แบนด้านบนล่าง เช่น

พวกปลาตาเด็ชว ปลากระเบน แมงดาทะเล ฯลฯ

- dorsolateral** ดอร์โซแลทเอรัล เกี่ยวข้องกับด้านหลัง และด้านข้าง
- dorsum** ดอร์ซั่ม (L.) 1, ด้านหลัง หรือด้านบนของสัตว์ 2, ฝ่าด้านบนของ ส่วนของอวัยวะ เช่น ลิ้น เท้า
- dotterel** ดอกทเทเวิล นกหัวโต(plover)โลกเก่า(*Eudromias morinellus*) เป็นนกขนาดเล็ก หากินชายน้ำ หรือนกชนิดอื่นที่คล้ายกัน ดู plover
- dove** โดฟว์ นกเขา เป็นนกที่มีลักษณะคล้ายนกพิลาป อยู่ในวงศ์ Columbi- dae เช่น นกเป็ดน้ำแดง(jambu-fruit dove - *Ptilinopus jambu*), นกเขาชวา(zebra dove - *Geopelia striata*), นก เขาใหญ่(spotted dove - *Streptopelia chinensis*)
- dovekie** โดฟว์คี นกทะเลขนาดเล็ก (*Plautus alle*) แห่งชายฝั่งแอตแลนติกเหนือ อยู่ในวงศ์ Alcidae
- dowitcher** ดอวิทเชอร์ นกชายน้ำชายทะเลรูปเพรียว สีเทา ปากแบนยาว อยู่ใน อนุวงศ์ Scolopacinae ของวงศ์ Scolopacidae เช่น นกปากซ่อม ทะเลแดง(Asian dowitcher - *Limnodromus scnipalmatus*)
- down** ดาวน์ 1, สัตว์: (1) ส่วนที่ปกคลุมขนปุยของลูกนก โดยเฉพาะลูกนก ที่เพิ่งจะออกจากไข่ใหม่ ๆ (2) ในนกวัยเจริญพันธุ์ คือขนปุยที่อยู่ใต้ ขนนก (3) ขนก่อนนุ่มละเอียดที่ปกคลุมผิวหนัง 2, พืช: ขนอ่อน ละเอียดที่คลุมใบพืช หรือผล
- down feather** ดาวน์เฟเทอร์ ขนอ่อน เป็นขนขนาดเล็กนุ่ม แต่ละอันมีตั้งแกน เล็ก ๆ ไม่มีการแตกแขนง แต่มีหนามนุ่มพุ่งออกออกไป
- Down's syndrome** ดาวน์'ส ซินโดรม (J. Langdon Down อายุรแพทย์ชาวอังกฤษ 1828-1896) มองโกลิซึม ลักษณะความผิดปกติมาแต่กำเนิดเนื่องมา จากความผิดปกติของการถ่ายทอดทางพันธุกรรมโดยมีโครโมโซมคู่ที่ 21 เพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งเส้นทำให้ปัญญาอ่อนปานกลางถึงมาก ลักษณะภายนอกมี หน้าผากและดั้งจมูกยุบ ทำให้เห็นตาถ่างคล้ายพวกมองโกล ใบหูห้อยต่ำ โดยทั่วไปอวัยวะต่าง ๆ มักแคระแกรน
- dragonet** แดรกอนเนท ปลาทะเลวงศ์ Callionymidae ลักษณะทั่วไปคล้ายปลา บู่ ดู goby
- dragon fly** แดรกอน ฟลาย แมลงปอกินสัตว์ รูปร่างอ้วน อยู่ในอันดับ Aniso- ptera ของอันดับ Odonata ต่างจาก damsel fly ที่เวลาเกาะ

- ปีกกางแผ่อยู่ในแนวราบ มีชื่อหลายชื่อ คือ devil's darning needle, snake doctor หรือ snake feeder
- Dracunculus** แครคันคิวลิส ชื่อสกุลของหนอนตัวกลมปรสิต เช่น *Dracunculus medinensis* (guinea worm หรือ fiery serpent) เป็นหนอนพยาธิที่พบได้ทั่วไปในชนชาติแอฟริกันและอินเดีย ตัววัยเจริญพันธุ์ฝังตัวอยู่ที่หนังบริเวณขา ตัวอ่อนถูกปล่อยออกมาว่ายนํ้า เมื่อชาผู้ป่วยจุ่มนํ้าหมักนํ้ากินตัวอ่อนเข้าไปจึงติดเชื้ออยู่ เมื่อคนดื่มนํ้าที่มีหมักนํ้าอยู่ จึงติดเชื้อแล้วทำให้เกิดโรค
- drake** เเดรก เป็ดวัยเจริญพันธุ์เพศผู้ ดู gander
- drill** ดริลล์ 1, หอยฝาเดี่ยวขนาดเล็ก กินเนื้อ โดยเจาะเปลือกหอยชนิดอื่นเข้าไปแล้วกินเนื้อข้างในเป็นอาหาร เช่น หอยสเทอร์ดริลล์ (*Urosalpinx cinerea*) 2, ลิงบาบูนแอฟริกัน (*Mandrillus leucophaeus*)
- drillworm** ดริลล์เวิร์ม หนอนเจาะ เป็นตัวอ่อนของแมลงหลายชนิดที่ชอบเจาะเข้าไปในพืช กินส่วนในของพืชเป็นอาหาร เช่น spotted cucumber beetle (*Diabrotica undecimpunctata*) หนอนเจาะรากข้าวโพด
- dromedary** ดรอเมดารี อูฐอาหรับ (*Camelus dromedarius*) หลังมีหนอกเดี่ยว อยู่ในวงศ์ Camelidae
- drone** โดรน ผึ้งเพศผู้ เป็นผึ้งที่มีจำนวนโครโมโซมเป็นแฮพลอยด์ เมื่อผสมพันธุ์แล้วจะตาย
- drongo** ดรองโก นกขนาดกลาง ชนิดดำ อยู่ในวงศ์ Dicruidae จะงอยปากอ้วนและโค้งเล็กน้อย มักมีขนคลุมจะงอยปาก หางยาว บางชนิดมีก้านขนยื่นออกไปเป็นหางบ่วง เช่น นกข่งแซวหางปลา (black drongo - *Dicrurus macrocercus*), นกข่งแซวหางบ่วงใหญ่ (greater racket-tailed drongo - *Dicrurus paradiseus*)
- Drosophila** ดรอสอพิลา แมลงหวี่ อยู่ในสกุล *Drosophila* เป็นแมลงกินผลไม้ขนาดเล็ก เช่น *D. melanogaster* นิยมนำมาเลี้ยงเป็นสัตว์ทดลองเพื่อศึกษาและวิจัยทางด้านพันธุศาสตร์ ชื่อสามัญคือ fruit fly
- drum** ดรัม 1, เขื่อนแก้วหู ช่องหูส่วนกลาง 2, drumfish
- drumfish** ดรัมฟิช ปลาในวงศ์ Sciaenidae มีความสามารถพิเศษทำเสียงบวมหรือเสียงคล้ายชบกราม เช่น ดรัมฟิชธรรมดา (*Fogonias chromis*)

	เรียกอีกชื่อว่า grunt
drumming	ดรัมมิง เสียงเกิดจากการขยับปีกของนก ruffed grouse เพศผู้
drumstick	ดรัมสติกก์ ก้อนโตรมาทินเล็ก ๆ ที่ติดอยู่กับนิวเคลียสที่เป็นพู่ โดยมีเส้นใยเป็นตัวเชื่อม พบในเม็ดเลือดขาวชนิดนิวโทรฟิลของสัตว์เท่านั้น
duck	ดัคค์ เป็ด เป็นนกน้ำมีหลายชนิด อยู่ในวงศ์ Anatidae ของอันดับ Anseriformes ลักษณะสำคัญ คือ คอและขาสั้น นิ้วเท้ามีแผ่นหนังเชื่อมติดกัน ปากแบนขอบในปากหยักเป็นฟันเลื่อย เพศผู้ขนสวยงามต่างจากเพศเมีย แบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1, เป็ดดำน้ำ ได้แก่ redhead, canvasback, scaup, pochard (เป็ดปากแดง - <i>Netta rufina</i>) และ tufted duck (เป็ดเป็ช - <i>Aythya fuligula</i>) 2, พวกหากินบนผิวน้ำโดยไม่ดำน้ำ อาจเพียงเอาหัวจุ่มลงไปใช้กินอาหารเท่านั้น ได้แก่พวกเป็ดทั่วไพบหรือ dabbler มีหลายกลุ่ม คือ mallard, pintail และ teal 3, พวกกินปลาได้แก่ merganser
duckbill	ดัคค์บิลล์ 1, ตุ่นปากเป็ด หรือ platypus (<i>Ornithorhynchus anatinus</i>) เป็นพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมยุคแรกเริ่ม (monotreme) ปากคล้ายเป็ด หากินและอาศัยอยู่ตามแหล่งน้ำ ออกลูกเป็นไข่ เมื่อฟักออกเป็นตัวจึงมากินนมแม่ซึ่งเป็นปุ่มอยู่โคนทาคู่หน้า ชื่ออื่นคือ duck mole หรือ water mole 2, ไดโนเสาร์ปากแหลมคล้ายปากนกเดินด้วยขาคู่หลัง อยู่ในอันดับ Ornithischia
duct	ดัคค์ (L.ducere- นำ) 1, ภาววิทยา: (1) ท่อขนาดเล็กทำหน้าที่นำของเหลว เช่น ท่อของต่อมต่าง ๆ (2) ท่อหลักที่ทำหน้าที่นำน้ำเหลือง เช่น thoracic duct (3) ช่องแคบยาวปิดหัวท้าย ภายในมีของเหลวเช่น semicircular duct ในหู 2, พฤษศาสตร์: ท่อทำหน้าที่พิเศษเพื่อลำเลียงสารเช่น กาวขุ่น (latex) หรือเรซินชนิดต่าง ๆ
ductless gland	ดัคค์เลส แกลนด์ ดู endocrine gland
ductule	ดัคค์ทูล ท่อฝอย เช่น aberrant ductule เป็นกลุ่มท่อฝอยที่ไปเชื่อมกับ epididymis โดยปลายอีกด้านหนึ่งตัน เป็นโครงสร้างดกค้ำของส่วนต้นของท่อไตชุดที่สอง (mesonephros)
ductus	ดัคค์ทัส ท่อนำ มีความหมายเช่นเดียวกับ duct เช่น ductus deferens ในเพศผู้เป็นท่อนำอสุจิ ในคนเรียก vas deferens เป็นท่อต่อ

- จาก epididymis นำอสุจิไปยัง ejaculatory duct
- dugong** ดูกอง พยูน (*Dugong dugong*) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ กินพืช น้ำพวกหญ้าทะเล อาศัยอยู่ในน้ำน้ำเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในอันดับ Sirenia เป็นสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ เนื่องจากแหล่งที่อยู่อาศัยถูกรบกวน
- duiker** ดุยเคอร์ สัตว์คล้ายกวางขนาดเล็กแห่งแอฟริกาใต้ อยู่ในสกุล *Sylvicapra*, *Cephalophus* และ *Gueveia*
- dung** ดั่ง อูจจาระสัตว์
- dung beetle** ดั่ง บีเกิล ดู scarab
- dunlin** ดันลิน คือ red-back sandpiper (*Erolia alpina*) นกวงศ์เดียวกับ นก ditterel, polver, snipe และ woodcock คือ วงศ์ Scolopacidae
- duodenum** ดูโอเดนิม (L. duodeni - สิบสอง) ลำไส้เล็กส่วนแรกของสัตว์มีกระดูกสันหลัง เป็นส่วนที่ต่อจากกระเพาะส่วนสุดท้าย (pylorus) แล้วไปต่อกับลำไส้เล็กส่วนกลาง (jejunum) ที่ดูโอเดนิมมีช่องเปิดของท่อน้ำดีรวม ซึ่งรับน้ำดีจากตับผ่านทางท่อน้ำดี และน้ำย่อยจากท่อน้ำดี ซึ่งมาจากตับอ่อน
- duplicate genes** ดูพลิเคท ยีน การมียีนเป็นคู่ ซึ่งแต่ละยีนสามารถควบคุมลักษณะอย่างเดียวกันได้
- duplication** ดูพลิเคชัน (L. duplicare - ทำให้เป็นสอง) 1, ทำให้เป็นสองหรือพับเป็นสองทบ 2, พันธุ: ชนิดของโครโมโซมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยมีกลุ่มของยีนที่ทำหน้าที่ควบคุมลักษณะเดียวกันมาอยู่บนโครโมโซมเส้นเดียวกัน
- dura mater** ดูรา เมเทอร์ (L. durus - แข็ง + mater - แม่) เยื่อดูรา เป็นเยื่อแข็งเหนียว ชั้นนอกสุดในจำนวนสามชั้นของเยื่อหุ้มสมองและไขสันหลัง
- durango** ดูแรงโก แมงมุมมีพิษ สกุล *Centruroides* แห่งตะวันตกเฉียงใต้ของสหรัฐ
- dwarf** ดวาร์ฟ (As. dweorg - เตี้ยแคระ) บุคคลที่เตี้ยและสัดส่วนเล็กกว่าปกติ เช่น ชาวบิกินี (pygmy)
- dwarfism** ดวาร์ฟนิซึม สภาวะเตี้ยแคระ อาจมีสาเหตุมาจากกรรมพันธุ์ หรือต่อมไร้ท่อผิดปกติ โรคขาดขาดและสารอาหารต่าง ๆ โรคจากไตบกพร่อง

- โรคของโครงกระดูก และสาเหตุอื่น
- dyad** ไดแอด (Gr. duas - คู่ 1, คู่ 2, คู่ของโครโมโซมในระยะที่มีเทแทรดของการแบ่งเซลล์แบบไมโอซิส ไดแอดเป็นโครโมโซมที่มีการเรพลิเคชันขึ้นมาในระยะแรกก่อนที่โฮโมโลกัสโครโมโซมจะมาเข้าคู่กัน เป็นเทแทรด 3, เคมี: ธาตุที่มีเวเลนซ์เป็นสอง หรือมีอนุมูลเป็นสอง
- dye, dyestuffs** ดาย, ดายสัฟ สีย้อมหรือสีย้อมสี เป็นสารเคมีที่มีอยู่ในพืช ในสัตว์ หรือบนผิวโลก ดู stain
- dysentery** ดิสเอนเทรี (Gr. dys- ไม่ดี + enteron- ลำไส้) โรคบิด เป็นคำที่ใช้แสดงอาการผิดปกติของลำไส้ โดยเฉพาะส่วนโคลอนของลำไส้ใหญ่ เนื่องมาจากการอักเสบของเยื่อลำไส้ มีอาการปวดบิด ท้องเดิน อุจจาระมีมูกเลือด สาเหตุที่พบบ่อยเกิดจากการติดเชื้อโปรโตซัว *Entamoeba histolytica*, *Balabtidium coli* และแบคทีเรีย